

KIRMIZI PELERİNLİ KENT

Aslı Erdoğan

Öykü Eğitim için gittiği Rio'da özel ders vererek geçinmeye çalışan Özgür'ün sefil yaşamını içeren roman, Rio de Janeiro hakkında geniş çaplı bilgi vermeye odaklıdır. Bölge aşırı sıcak havası, silahlı olayları, yoksulluğu, sınırsız cinsel kimliği, suçları ve tehlikeli insanları ile "Kırmızı Pelerinli Kent" misali çekici özelliklere sahiptir. Mutsuzluğu ve tehlikeyi seven Özgür, bölgeyi roman yazmak için iyi bir fırsat olarak görür. Her türlü rezalete karşı bir türlü oradan ayrılmak istemez ve sonunun o kente ait olduğunu bilirdesine korku içinde de olsa yaşamaya devam eder. Şiddeti ve acıyı dibine kadar yaşadığı kendini yalnızlığın kıyılarında savaşırken bulunduğu şehirde dünyasını kaydettiği yeşil kaplı defteri içinde olan "Kırmızı Pelerinli Kent" adını verdiği Rio romanı en kıymetli hazinesidir. İçerisinde yer verdiği cimri ev sahibi Prof. Botelho, kendisine arkadaşlık eden Eli, Ronaldo, Mara, Romario, Eduardo gibi Amerikan isimleri ve eklediği hikâyelerle kentin gerçek yüzünün bir karnavaldan ibaret olmadığını göstermeye çalışan Özgür, sonunda korktuğu şeyle yüzleşmek zorunda kalır. Tam bir KAOS olarak nitelediği Rio'da kendini bir Orpheus miti yaşarken bulan Özgür, ölüme karşı bir zafer elde edemez ve melez bir genç kızın para istemesi dolayısıyla da içerisinde yeşil kaplı defterinin bulunduğu çantayı çalmasına müsaade etmediği için öldürülür.

Tema

Ait Olamama Hayatını adeta yaşayan bir ölü gibi yaşayan kahramanın dünya üzerinde herhangi bir yere "ait olamama" sorunu Kırmızı Pelerinli Kent adlı romanda tema olarak işlenir. Ne kendisini dünyaya getiren ailesine ne memleketine ne sevdiklerine ne de kendi yaşamına ait olamayan Özgür, ölümünü dilediği gibi yaşayarak hayal kırıklıklarından, yabancılığın ve geçmişinden kurtulur.

Kişiler

Özgür Rio de Janeiro'da henüz iki yıldır bulunmasına rağmen kendisine tutunabileceği bir çevre oluşturamayan Özgür, farklı ve tehlikeli olduğuna inandığı şehirde kalıp roman yazmaya karar verir. İnatçı ve kararlı olması nedeni ile annesinin teklifine rağmen ülkesine dönmek istemez. Kendini kanıtlama çabası içerisinde bulunan Özgür'ün insanlara karşı ürkek ve güvensiz tavırları çoğu kez sosyallikten kaçmasına neden olur. Kimsesiz hatta zaman zaman kendini tanrısız bile ilan eden genç kızın Rio'da korkudan inanmadığı dualara sığındığı görülür. Merhameti ve duygusallığı ile herkesten uzakta bir yabancı misali yaşayan Özgür, hayallerindeki cinselliği tek geceye mahrum etse de kadınsal özelliklerine karşı uzaktır. Kimi zaman başka kızların vücut hatlarını beğendiği dahi olur. Tedirgin ve umutsuz ruh hali dışına yansımış olan Özgür aykırı ve mutsuz bir genç kız profili çizer.

Anne ve Baba Annesi ile sadece telefon konuşmaları yaparken rastlanan anne kızı ile yeterince iletişim kuramadığı için bağ sorunu yaşarlar. Maddi durumu hayli iyi olmasına rağmen kızını dönmesi için ikna edemez. Kızının kendisine ihtiyacı olduğunu bilmesine rağmen kendi hayatına devam eden bencil anne, babadan da ayrıdır. Baba ise kızına okumasını ima eden lokum ve birkaç giysi göndermekten başka hayatında yer almaz, sorumsuz biridir.

Eduardo Farklı bir kadın olduğu için Özgür'ün peşinde olan Eduardo, Rio Emniyet Müdürü'nün yeğenidir. Santa Terasa'da hayli tanınan Eduardo, babasından kalan tüm mirası yoksul ve berduşlara bağışlar. Özgür'e karşı hayli kibar olan Rio'lu adam kokainman ve hayatla bağını kopartmış biridir. Geceleri içtiği yerde sabahlar, aralarda da küçük bir tezgâhta takılar, astroloji kitapları ve yarı değerli taşlar satar. Özgür'e şehrin bilmediği yönlerini anlatır.

Eli Özgür ile konuşmak için yanından ayrılmayan inatçı adam istediğine ulaşır. Özgür'ü yatağına atmayı başaran Eli, bir filmin başrol oyuncusu misali sado-mazoşist fantezilerini uyguladığı Özgür'ü cennette ve güvende hissettirmeyi başarır. Lakin bedensel aşkların hâkim olduğu Rio'da Özgür de Eli için tek gecelik olmakla kalır.

Özgür (Duygusal)

Karakter Rio de Janeiro'da henüz iki yıldır bulunmasına rağmen kendisine tutunabileceği bir çevre oluşturamayan Özgür, farklı ve tehlikeli olduğuna inandığı şehirde kalıp roman yazmaya karar verir. İnatçı ve kararlı olması nedeni ile annesinin teklifine rağmen ülkesine dönmek istemez. Kendini kanıtlama çabası içerisinde bulunan Özgür'ün insanlara karşı ürkek ve güvensiz tavırları çoğu kez sosyallikten kaçmasına neden olur. Kimsesiz hatta zaman zaman kendini tanrısız bile ilan eden genç kızın Rio'da korkudan inanmadığı dualara sığındığı görülür. Merhameti ve duygusallığı ile herkesten uzakta bir yabancı misali yaşayan Özgür, hayallerindeki cinselliği tek geceye mahrum etse de kadınsal özelliklerine karşı uzaktır. Kimi zaman başka kızların vücut hatlarını beğendiği dahi olur. Tedirgin ve umutsuz ruh hali dışına yansımış olan Özgür aykırı ve mutsuz bir genç kız profili çizer.

Aktiviteler Ülkesinden getirdiği elli kitapla her aya kitap okuması için tek tek hesap yapan Özgür okumayı ve yazmayı seven biridir. Tiryaki misali sigara ve çay içmekten zevk almasının yanı sıra içki de denemekten kaçınmaz. Evinde kendisine arkadaşlık eden durgun bir kertenkeleye sahiptir, ara sıra bale yapar. Bulabildiği öğrencilere özel dil ders verir ve geçimini kendisi kazanır. Dışarıda korku dolu bir hayat olsa da arada yürüyüşlere ve buluşmalara giderek yaşama tutunmaya çalışır.

ÖRNEK ANILAR

Duygusal Özellikle annesi ile yaptığı konuşmada hissedilen çaresizliği nedeni ile duygusallığına şahit olunan Özgür, duygularını kimi zaman ağlayarak dışa vurur: "Rüyalarını hatırlamazdı, ama her gece – hem de her gece- uykusunda sessiz hıçkırıklarla, usul usul ağladığını biliyordu. En gerçek, en içten gözyaşlarıydı döktüğü. Dakikalarca nerede olduğunu, hatta kim olduğunu çıkaramaz, keskin öğle ışığında kamaşan gözlerini ovuşturarak gerçekliğe geri dönmeye çalışırdı. Belki de çalışmazdı, çünkü sonuçta, en korkunç kâbustan bile korkunç gerçeklik acımasızca gelir bulurdu onu."

Durgun Hayli sessiz ve durgun karakteri ile öne çıktığı Rio'da çevreden kaçınıp kendine saklanmak iyi gelir. Sürekli çay ve sigara içerken boşluğa odaklanır: "Gece boyunca tıka basa dolan iki küllüğünü boşaltmaya üşendiğinden, akşam yemeğinden kalma boş bir konserve kutusunu yanına çeker, şezlonga serilirdi. Kaydadeğer hiç ama hiçbir şey düşünmemeyi başararak, kendisine ilişkin herhangi bir çözümlenme ve yorumdan özellikle kaçınarak, vermesi gereken kararları ustalıklı hasıraltı ederek, dış dünyaya kapalı gözlerle duvarlara bakardı."

İnatçı Yaşamının berbat gittiğini hissetmesine rağmen annesinin dönme fikrini ısrarla reddeden Özgür, ailesine inat Rio'da kalıp başarısını gösterme çabası içerisindeymiş gibi bir ruh halindedir: " "Bu kent beni öldürüyor anne, her gün, her an, her fırsatta, her şekilde öldürüyor. Yavaşça, sinsin... Derinden...Elimde avucumda ne varsa teker teker çalışıyor. Hem içeriden hem dışarıdan kuşatılmış durumdayım. Rio'yu yazmak zorundayım. Pek iyi anlatamadım galiba..."

Endişeli Her ne kadar normalde bir inanca sahip olmadığını düşünse de Rio'daki korku dolu günlerde sokağa dua etmeden çıkmaz: "On yedi yaşındayken, bir din dersinde ayağa fırlamış, ona canlı canlı derisini yüzmek istermiş gibi bakan sınıfın önünde tanrıtanımazlığını ilan etmişti. Gelgelelim, ömrü boyunca inkâr ettiği tanrılara yalvarmadan Rio'da bir adım bile atamıyordu."

Yalnız Hem aileden yana hem de yaşadığı yerden yana sürekli yalnız olduğuna vurgu yapan Özgür, durumundan memnun olmasa da kimsesiz yaşantıya karşı da çıkmaz: "Yalnızca kendisi için var olan bir sevgiydi bu; yoksul, yaralı, bilinçsiz, çılgınlığa çok yakın, tiksinti ve

nefret patlamalarıyla yüklü – ki böyle bir sevginin yazgısı, yok oluşu aramaktır. Vitrinde solan bir çiçek gibi, hiç kimseye ulaşmadan zehirlenmiş, en insanca biçimde kirlenmişti.”

Umutsuz Birine veya bir yere ait olamama duygusu ile boğuşurken geçmişte yaşadığı ilk aşktan başka hatırlayacak bir anısı dahi olmadığını düşündükçe umutsuzluğu belirginleşir: “Çoktan unutulmuş bir ilkençlik aşkının, on yıl sonra bile hafifçe can yakan acısı... Ama sanki o acının ortasında bile bir mutluluk vardı. Bir zamanlar, yeryüzünde bir kişi tarafından sevilmiş olmanın mutluluğu...”

Özverili Bir amaç uğruna yaşadığı hayatında kendini bin dolar için getirildiği hapisten kurtarmayı başaran Özgür, kitabını da aynı özveri ile bitirir: “Pes etmemişti Özgür. Yargı, mahkeme, savunma gibi kavramların ayak bağı olarak görüldüğü bir ülkede, dillerini doğru dürüst anlamadığı polislere pabuç bırakmamış; ne özgürlüğü, ne de parmakları için tek kuruş ödeyip- zaten parası da yoktu – elini kolunu sallayarak bu lağım çukurundan çıkmayı başarmıştı.”